

Institute of Oceanology
Polish Academy of Sciences (PAS)
Powstańców Warszawy 55, Sopot
Poland

Att: Beata Szymczycha

Kontor/afdeling
Undergrund

Dato
15-09-2023

J nr. 2023 - 9942

/mklh

Afgørelse om tilladelse til geotekniske undersøgelser i farvandet omkring Bornholm

Energistyrelsen meddeler hermed tilladelse til at Institute of Oceanology, Polish Academy of Sciences (herefter "Institute of Oceanology PAS") kan udføre geotekniske undersøgelser på kontinentalsoklen og søterritoriet omkring Bornholm, jf. kontinentalsokkelovens¹ § 2, stk. 1, 1. pkt., og § 2, stk. 3.

Det forudsættes, at undersøgelserne udføres i overensstemmelse med det, der fremgår af ansøgningsmaterialet.

Vilkår

Energistyrelsen fastsætter følgende vilkår for tilladelsen:

1. Tilladelsen er gyldig fra den 19. september til og med den 2. oktober 2023.
2. Undersøgelserne skal udføres i henhold til Energistyrelsens standardvilkår for forundersøgelser til havs², som er vedlagt i bilag 1.
3. Institute of Oceanology PAS skal udfylde Energistyrelsens vedlagte skema vedrørende redegørelse for opfyldelse af vilkår (bilag 2) og returnere det udfyldte skema til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 31. oktober 2023. Det udfyldte skema skal sendes til følgende mailadresser: indvindingsekr@ens.dk og mklh@ens.dk.

Sagsfremstilling

Institute of Oceanology PAS har den 7. juli 2023 søgt om tilladelse til at gennemføre geotekniske undersøgelser i farvandet omkring Bornholm (se figur 1).

---

¹ Lov om kontinentalsoklen og visse aktiviteter på søterritoriet, jf. lovbekendtgørelse nr. 1189 af 21. september 2018 med senere ændringer

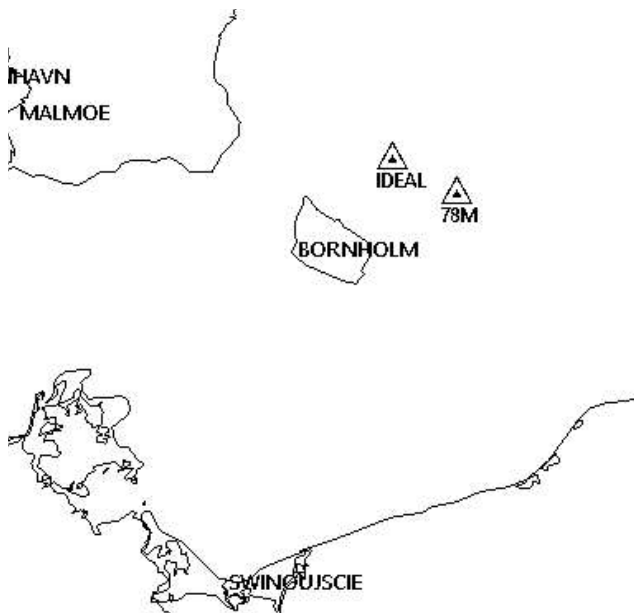
² https://ens.dk/sites/ens.dk/files/OlieGas/standardvilkaar_for_forundersoegelser.pdf

Energistyrelsen

Carsten Niebuhrs Gade 43
1577 København V

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Figur 1. Oversigtskort over de to prøvestationer i dansk farvand, hvor der skal indsamles sedimentprøver ved station IDEAL og station 78M.

Undersøgelserne omfatter indsamling af sedimentprøver med en box corer og en gravity corer. I alt vil der blive indsamlet 10 sedimentprøver med en box corer og 4 med en gravity corer ved to prøvestationer øst for Bornholm. I forbindelse med undersøgelserne vil der også blive indsamlet vandprøver med en rosette sampler.

Formålet med undersøgelserne er at undersøge dybhavsstrømmene mellem de dybere bassiner i den sydlige Østersø. Til undersøgelserne benyttes det polske fartøj OCEANIA.

Undersøgelserprogrammet pågår i perioden mellem den 19. september 2023 og 2. oktober 2023, og ansøger anslår, at prøveindsamlingen vil tage maksimum 6 timer ved hver af de to prøvestationer.

Miljømæssige forhold

Ansøger oplyser, at undersøgelserne ved Bornholm befinder sig ca. 6,4 sømil (ca. 11,8 km) fra det nærmeste marine Natura 2000-område *Ertholmene* (DK007X07). Natura 2000-området har blandt andet lagune, rev og gråsåel på udpegningsgrundlaget. Grundet undersøgelserne begrænsede tidsmæssige periode, de få sedimentprøver samt afstand til nærmeste Natura 2000-områder, vurderer ansøger, at hverken Natura 2000-områder eller bilag IV-arter i området vil blive påvirket af undersøgelserne.

I ansøgningen vurderes det endvidere, at de ansøgte aktiviteter ikke vil påvirke havbundens integritet eller hydrografien i området. Ansøger vurderer på baggrund af ovenstående, at undersøgelserne ikke vil påvirke den generelle miljøtilstand, og ikke

vil have en negativ påvirkning på de 11 deskriptorerens miljømål i Danmarks Havstrategi II.

Myndighedshøring

Energistyrelsen har bedt Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse, Søfartsstyrelsen, Fiskeristyrelsen, Miljøstyrelsen, Vikingeskibsmuseet og Slots- og Kulturstyrelsen om eventuelle bemærkninger til ansøgningen.

Energistyrelsen har modtaget tre høringssvar.

Søfartsstyrelsen har med mail dateret den 20. juli 2023 fremsendt høringssvar, hvoraf det fremgår, at de ikke har bemærkninger til de pågældende geotekniske undersøgelser. Dog indskærper styrelsen, at fartøjer under sejladsen manøvrerer og fører signaler med videre i henhold til de internationale søvejsregler.

Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse har med mail dateret den 4. august 2023 fremsendt høringssvar, hvoraf det fremgår, at styrelsen ikke har bemærkninger til Energistyrelsens høring angående de ansøgte undersøgelser.

Miljøstyrelsen har med mail dateret den 24. august 2023 fremsendt høringssvar fra enhederne Arter og Naturbeskyttelse og Hav- og Vandmiljø.

Enheden Arter og Naturbeskyttelse har ingen bemærkninger til høringen, men oplyser, at styrelsen fremsender en række bemærkninger direkte til Udenrigsministeriet om samme sag. Hele høringssvaret fra Arter og Naturbeskyttelse er vedhæftet i bilag 4.

Enheden Hav- og Vandmiljø bemærker følgende i deres høringssvar:

"Der efterspørges oplysninger om omfanget af sedimentprøver som udtages med Niemisto Corer og Sediment Graber, herunder antallet af prøver som forventes at skulle indsamles og om omfanget af disse prøver indebærer risiko for påvirkning med miljøfarlige forurenende stoffer af det berørte målsatte vandområde som følge af sedimentspredning.

I det fremsendte materiale mangler der en konkret redegørelse for konklusionen af at Havstrategiens deskriptorer 6, 7 og 8 ikke påvirkes af projektets aktiviteter. Der efterspørges derfor, at det tydeliggøres og uddybes hvilke aktiviteter og potentielle påvirkninger, der er inddraget i den fremsatte vurdering af, at der ikke vil ske en påvirkning, eller at påvirkningen ikke hindrer opnåelse af god miljøtilstand, jf. LBK nr 1161 af 26/11/2019 Bekendtgørelse af lov om havstrategi. Der gøres opmærksom på, at alle relevante projektaktiviteter, og potentielle miljøpåvirkninger herfra, skal inddrages i redegørelsen for og vurderingen af påvirkning af havstrategiens relevante deskriptorer."

Høringssvaret fra Miljøstyrelsens enhed Hav- og Vandmiljø er blevet forelagt ansøger, som har fremsendt en besvarelse den 28. august 2023. I besvarelsen bemærker ansøger, at de indsamlede sedimentprøver vil blive analyseret for at fastslå porøsitet samt potentialet for denitrifikation af sedimentet. Porevandsprøver fra sedimentprøver indsamlet med gravity corer vil blive anvendt til analyser af næringsstoffer. Der vil ikke blive indsamlet mere end 4 sedimentprøver med gravity corer.

Ansøger bemærker desuden, at man i forbindelse med undersøgelserne ikke vil udlede kemikalier, olie eller andre forurenende stoffer til havmiljøet. Desuden vil efterforskningstøtten ikke påvirke havbundens integritet, hydrografien i området eller marine organismer.

Bemærkningerne fra ansøger er blevet fremsendt til Miljøstyrelsen, som den 8. september 2023 har svaret, at Hav- og Vandmiljø ikke har yderligere bemærkninger til ansøgers besvarelse.

Retsgrundlag

Kontinentalsokkeloven

De ansøgte geotekniske undersøgelser foretages på dansk kontinentalsokkel og søterritorium og er derfor omfattet af kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., og § 2, stk. 3.

Ifølge kontinentalsokkelovens § 2, stk. 1, 1. pkt., kan klima-, energi- og forsyningsministeren tillade udforskning af de naturforekomster, som er nævnt i § 1, stk. 2, nr. 1, når denne ikke foretages med henblik på udnyttelse. Ved naturforekomster forstås havbunden eller dennes undergrunds mineralske og andre ikke-levende forekomster, jf. kontinentalsokkelovens § 1, stk. 2, nr. 1.

Beføjelser, som klima-, energi-, og forsyningsministeren er tillagt i henhold til kontinentalsokkeloven, udøves af Energistyrelsen på ministerens vegne, jf. delegationsbekendtgørelsens³ § 3, stk. 1, nr. 2.

Offshorehabitatbekendtgørelsen⁴

Før der kan træffes afgørelse om tilladelse til eller godkendelse af projekter, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal der foretages en vurdering af, om projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter, kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 1.

Hvis Energistyrelsen vurderer, at projektet kan påvirke et internationalt naturbeskyttelsesområde væsentligt, skal der foretages en nærmere konsekvensvurdering af projektets virkninger på det internationale naturbeskyttelsesområde under hensyn til

³ Bekendtgørelse nr. 1366 af 28. september 2022 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser

⁴ Bekendtgørelse nr. 786 af 14. juni 2023 om administration af internationale naturbeskyttelsesområder og beskyttelse af visse arter ved videnskabelige undersøgelser, forundersøgelser, efterforskning og indvinding af kulbrinter, lagring i undergrunden, rørledninger, m.v. offshore

bevaringsmålsætningen for det pågældende område. Viser vurderingen, at projektet vil skade det internationale naturbeskyttelsesområdes integritet, kan der ikke meddeles godkendelse eller tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 3. En undtagelse hertil findes dog i bekendtgørelsens § 4.

Før der kan træffes afgørelse om tilladelse til eller godkendelse af projekter, der er nævnt i bekendtgørelsens § 1, stk. 2, skal der endvidere foretages en vurdering af, om det ansøgte projekt kan:

- 1) medføre en forsættelig forstyrrelse i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), i alle livsstadier og i særdeleshed i perioder, hvor dyrene yngler, udviser ynglepleje, overvintrer eller vandrer,
- 2) beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra a), eller
- 3) ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, litra b), i alle livsstadier.

Viser vurderingen, at det ansøgte projekt kan indebære en forstyrrelse, beskadigelse eller ødelæggelse som nævnt i bekendtgørelsens § 5, stk. 1, kan der ikke meddeles godkendelse eller tilladelse til det ansøgte projekt, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 2. En undtagelse hertil findes dog i bekendtgørelsens § 6.

Havstrategiloven⁵

Havstrategiloven gennemfører havstrategidirektivet i dansk ret. Efter lovens § 4, stk. 1, udarbejder miljøministeren efter forudgående drøftelse med berørte statslige myndigheder havstrategier for havområderne i Nordsøen, herunder Kattegat, og Østersøen. Den gældende havstrategi i Danmark er Havstrategi II. I havstrategierne behandles 11 såkaldte deskriptorer, jf. lovens bilag 2.

Offentlige myndigheder vil ved udøvelsen af deres opgaver i henhold til lovgivningen være forpligtet af havstrategierne, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

EU's havstrategidirektiv⁶ er implementeret i dansk lov ved havstrategiloven. Loven har til formål at fastlægge rammerne for de foranstaltninger, der skal gennemføres for at opnå eller opretholde god miljøtilstand i havets økosystemer og muliggøre en bæredygtig udnyttelse af havets ressourcer.

Havstrategiloven pålægger miljøministeren at udarbejde havstrategier for alle danske havområder for at:

---

⁵ Lov om havstrategi, jf. lovbekendtgørelse nr. 1161 af 25. november 2019 med senere ændringer

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2008/56/EF af 17. juni 2008 om fastlæggelse af en ramme for Fællesskabets havmiljøpolitiske foranstaltninger

- 1) beskytte, bevare og forebygge forringelse af havmiljøet og, hvor det er muligt, genoprette marine økosystemer i områder, hvor de er blevet negativt påvirket,
- 2) forebygge og reducere tilførsler til havmiljøet med henblik på gradvis at udfase forureningen og sikre, at der ikke er nogen væsentlige virkninger på eller risici for havets biodiversitet, de marine økosystemer eller menneskers sundhed eller retmæssige anvendelse af havet,
- 3) sikre de marine økosystemers evne til at håndtere forandringer og
- 4) sikre, at det samlede pres fra menneskelige aktiviteter er foreneligt med opnåelse af god miljøtilstand.

God miljøtilstand er beskrevet i havstrategilovens bilag 2 (direktivets bilag I) ved hjælp af 11 såkaldte kvalitative deskriptorer. Deskriptorerne omhandler:

- 1) Biodiversitet
- 2) Ikkehjemmehørende arter
- 3) Erhvervsmæssigt udnyttede fisk
- 4) Havets fødenet
- 5) Eutrofiering
- 6) Havbunden
- 7) Hydrografiske ændringer
- 8) Forurenende stoffer
- 9) Forurenende stoffer i fisk og skaldyr til konsum
- 10) Marint affald
- 11) Undervandsstøj

Offentlige myndigheder er ved udøvelsen af beføjelser i henhold til lovgivningen bundet af de miljømål og indsatsprogrammer, som miljøministeren træffer afgørelse om, jf. havstrategilovens § 18. Dette betyder, at myndighederne ved udøvelsen af deres beføjelser inden for lovgivningens rammer skal lægge havstrategien til grund.

Energistyrelsens vurdering og begrundelse

Vurdering af aktiviteten i forhold til offshorehabitatbekendtgørelsen

Det er Energistyrelsens opfattelse, at ansøgningsmaterialets redegørelse for potentielle påvirkninger på internationale naturbeskyttelsesområder og bilag IV-arter er fyldestgørende, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 2, og § 5, stk. 3.

Energistyrelsen vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningsmaterialet, herunder undersøgelseernes begrænsede omfang og karakter samt minimumsafstanden til nærmeste Natura 2000-område på 11,8 km, at de ansøgte aktiviteter hverken i sig selv eller i forbindelse med andre projekter kan antages at kunne påvirke Natura 2000-områder væsentligt, og at der derfor ikke skal foretages en konsekvensvurdering af de ansøgte aktiviteter, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Energistyrelsen vurderer endvidere på baggrund af ansøgningen samt indkomne høringssvar, at de planlagte undersøgelser er af en sådan karakter, at de ikke vil for-

styrre bilag IV-arter forsættigt og ikke vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder for bilag IV-arter, jf. bekendtgørelsens § 5, stk. 1. Det skyldes, at undersøgelserne ikke genererer undervandsstøj eller medfører udledninger til havmiljøet.

På den baggrund skal der ikke foretages en konsekvensvurdering vedrørende internationale naturbeskyttelsesområder, jf. bekendtgørelsens § 3, stk. 4.

Vurdering af aktiviteten i forhold til havstrategiloven

Energistyrelsens vurderer på baggrund af oplysningerne i ansøgningen, herunder at der ikke genereres impulsstøj eller sedimentspredning i forbindelse med undersøgelserne, at det ansøgte arbejde ikke vil forårsage ændringer i hydrografien eller medføre væsentlige påvirkninger af havmiljøet, og at de ansøgte aktiviteter derfor ikke vil påvirke belastning, kriterier eller mål for de 11 deskriptorer, jf. § 18 i havstrategiloven.

Vurdering af aktiviteten i forhold til kontinentalsokkeloven

Det er Energistyrelsens vurdering, at de ansøgte undersøgelser omhandler udforskning af havbundens mineralske og ikke-levende naturforekomster, da sedimentprøverne skal anvendes til undersøgelser af ikke-organiske naturforekomster (geokemiske analyser) i havbunden, og at undersøgelserne ikke foretages med henblik på udnyttelse.

For at mindske påvirkningerne til omgivelserne og varetage hensynet til havmiljøet og eventuelle havpattedyr, fastsætter Energistyrelsen vilkår om, at Institute of Oceanology PAS skal følge de vedhæftede standardvilkår for forundersøgelser til havs, jf. vilkår 2.

For at sikre og kontrollere at Institute of Oceanology PAS efterlever standardvilkår, som er knyttet til afgørelsens vilkår 2, fastsætter Energistyrelsen yderligere vilkår om, at Institute of Oceanology PAS skal redegøre og dokumentere for opfyldelsen af de fastsatte vilkår i det vedlagte skema, jf. vilkår 3. Redegørelsen for opfyldelsen af de fastsatte vilkår skal returneres til Energistyrelsen senest 4 uger efter endt undersøgelsesprogram, det vil sige senest den 30. oktober 2023.

På baggrund af ovenstående er det Energistyrelsens samlede vurdering, at der ikke er noget til hinder for, at Energistyrelsen kan meddele tilladelse til at udføre de ansøgte geotekniske undersøgelser i farvandet omkring Bornholm.

Øvrige bemærkninger

Denne tilladelse fritager ikke Institute of Oceanology PAS for at indhente de i medfør af lovgivningen i øvrigt nødvendige tilladelser og godkendelser.

Det bemærkes ydermere, at såfremt arbejdet ikke afsluttes inden den angivne dato, skal Energistyrelsen orienteres om dette

Hvis der tages kontakt til andre myndigheder vedrørende aktiviteterne for denne til-ladelse, skal Energistyrelsen informeres og sættes i kopi (cc) på korrespondancen. Følgende mailadresser skal orienteres: indvindingsekr@ens.dk og mklh@ens.dk.

Klagevejledning

Enhver med væsentlig og individuel interesse i denne afgørelse kan klage over af-gørelsen til Energiklagenævnet, Nævnenes Hus, Energiklagenævnet, Toldboden 2, 8800 Viborg, (ekn@naevneneshus.dk), jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 1.

Lokale og landsdækkende foreninger og organisationer, der som hovedformål har beskyttelse af natur og miljø, eller som efter deres formål varetager væsentlige re-kreative interesser, når en afgørelse berører sådanne interesser, er klageberetti-gede, for så vidt angår de miljømæssige forhold i afgørelsen, jf. kontinentalsokkelo-vens § 6 a, stk. 2. Disse foreninger eller organisationer skal senest samtidig med klagen fremsende deres vedtægter til Energiklagenævnet som dokumentation for, at de er lokale eller landsdækkende, og at deres formål opfylder de angivne krav, jf. kontinentalsokkelovens § 6 a, stk. 3.

Klage skal være indgivet skriftligt til Energiklagenævnet inden 4 uger fra tidspunktet, hvor afgørelsen bliver offentligt bekendtgjort. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller en helligdag, forlænges fristen til den følgende hverdag, jf. kontinentalsokkelo-vens § 6 a, stk. 4.

Med venlig hilsen

Mads Kløve Hallstrøm

Bilag:

- Bilag 1: Standardvilkår for forundersøgelser til havs
- Bilag 2: Redegørelse for opfyldelse af vilkår
- Bilag 3: Bekendtgørelse nr. 56 af 4. februar 2002 om indsendelse af prøver og andre oplysninger om Danmarks undergrund
- Bilag 4: Høringssvar fra ANA vedr. geotekniske undersøgelser ved Bornholm

Kopi sendes til:

- Miljøstyrelsen
- Søfartsstyrelsen
- Fiskeristyrelsen
- Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse
- Slots- og Kulturstyrelsen
- Vikingeskibsmuseet
- GEUS
- Udenrigsministeriet